

A. Procesja wejścia

Uczestniczą w niej tylko celebrans, koncelebrans i usługujący. W interpretacji niektórych Ojców Kościoła jest ona ikoną (typem) pierwszego przyjścia Chrystusa, czyli Jego Wcielenia z jasnym wskazaniem na wędrówkę ku wypełnieniu się czasów. Wyraża ona również radosne kroczenie na spotkanie z Panem, zgodnie ze słowami psalmu 122: „Uradowałem się, gdy mi powiedziano: «Pójdziemy do domu Pańskiego!»” (w. 1).

Według *Ogólnego Wprowadzenia do Mszału Rzymskiego (wyd. 3)* możemy mówić o uroczystej procesji wejścia (47; 120-122); procesji, której towarzyszy śpiew (48); wejściu bez śpiewu (48). Wygląd tej procesji zależy jest bowiem od uwarunkowań przestrzennych i samego przebiegu danej uroczystości.

Warto prześledzić poszczególne **punkty OWMR**:

47. Po zgromadzeniu się ludu, kiedy kapłan wraz z diakonem i usługującymi udaje się do ołtarza, intonuje się śpiew na wejście. Śpiew ten rozpoczyna celebrację, umacnia jedność zgromadzonych, wprowadza ich umysły w przeżywanie misterium okresu liturgicznego lub święta oraz towarzyszy procesji kapłana i usługujących.

120. Gdy lud się zgromadzi, kapłan i usługujący, ubrani w szaty liturgiczne, udają się do ołtarza w następującym porządku:

- a) ministrant z dymiącą kadzielnicą, jeśli się stosuje okadzenia;
- b) ministranci niosący zapalone świece, a pomiędzy nimi akolita albo inny ministrant z krzyżem;
- c) akolici oraz inni ministranci;
- d) lektor, który może nieść nieco uniesiony ku górze Ewangeliarz, nie zaś lekcjonarz;
- e) kapłan celebrujący.

Jeśli używa się kadzidła, kapłan przed wyruszeniem procesji nakłada kadzidło do kadzielnicy i błogosławi w milczeniu znakiem krzyża.

121. W czasie procesji do ołtarza śpiewa się pieśń na wejście (por. nry 47-48).

122. Po przybyciu do ołtarza kapłan i usługujący wykonują głęboki ukłon.

Przyniesiony w procesji krzyż z wizerunkiem Chrystusa ukrzyżowanego można ustawić obok ołtarza, aby pełnił funkcję krzyża ołtarzowego, który winien być tylko jeden. W przeciwnym razie należy krzyż procesyjny ustawić w godnym miejscu. Świeczniki umieszcza się na ołtarzu lub obok niego. Ewangeliarz kładzie się na ołtarzu.

Procesja na wejście podczas Eucharystii, której przewodniczy biskup opisana jest w
Cæremoniale Episcoporum:

128. W czasie śpiewu na wejście odbywa się procesja z zakrystii do ołtarza w następującym porządku:

- a) ministrant z dymiącą kadzielnicą;
- b) siedmiu lub przynajmniej dwóch akolitów niosących zapalone świece; pomiędzy akolitami inny akolita niosący krzyż z wizerunkiem Chrystusa ukrzyżowanego zwróconym ku przodowi;
- c) idący parami klerycy;
- d) diakon z księgą Ewangelii;
- e) inni diakoni, jeśli są, idący po dwóch;
- f) idący parami prezbiterzy koncelebrujący;
- g) biskup idący sam, w mitrze i z pastorałem w lewym ręku;
- h) nieco z tyłu za biskupem dwaj asystujący mu diakoni;
- i) ministranci służący do księgi, mitry i pastorału.

Jeśli procesja przechodzi naprzeciw kaplicy z Najświętszym Sakramentem, nie zatrzymuje się ani nikt nie przyklęka.

380. [...] Za krzyżem niesione są figury, obrazy i sztandary, zgodnie z miejscowymi zwyczajami. Na końcu idą posługujący i duchowieństwo [...].

Dodatkowych informacji dostarczają również ***Wskazania Episkopatu Polski po ogłoszeniu nowego wydania Ogólnego Wprowadzenia do Mszału Rzymskiego***:

8. Jeśli w prezbiterium znajduje się tabernakulum z Najświętszym Sakramentem, po dojściu do ołtarza przyklękają wszyscy, z wyjątkiem osób niosących znaki przypominające o obecności Pana. Niosący krzyż, świece i Ewangeliarz po dojściu do ołtarza czynią skłon głową i ustawiają lub kładą niesione przedmioty na wyznaczonym miejscu. Podobnie czynią niosący kadzielnicę i łódkę.

B. Procesja z Ewangeliarzem

Może stanowić jakby *preludium* do przeżycia szczytu liturgii słowa Bożego, jakim jest proklamacja Ewangelii. Wskazuje na obecność Pana w słowach Ewangelii i wyraża radość zgromadzonego ludu z tej obecności. Przyjrzyjmy się, jak ten moment liturgii opisywany jest przez *Ogólne Wprowadzenie do Mszału Rzymskiego*:

60. Czytanie Ewangelii stanowi szczyt liturgii słowa. Sama liturgia poucza nas, że należy je otaczać najwyższym szacunkiem, wyróżnia bowiem Ewangelię spośród innych czytań specjalnymi oznakami czci. Szafarz upoważniony do jej głoszenia przygotowuje się do tej czynności przez błogosławieństwo lub modlitwę. Wierni przez akłamacje wyznają wiarę, że Chrystus jest w słowach Ewangelii obecny i przemawia, oraz słuchają czytania w postawie stojącej; Ewangeliarz jest też przedmiotem szczególnych oznak czci.

133. Potem (diakon lub kapłan, gdy nie ma diakona) bierze Ewangeliarz, jeśli jest złożony na ołtarzu, i poprzedzany przez świeckich ministrantów, którzy mogą nieść kadzidło i świece, udaje się na ambonę, niosąc Ewangeliarz nieco uniesiony ku górze. Uczestnicy zwracają się w stronę ambony, okazując szczególną cześć dla Ewangelii Chrystusa.

175. Podczas Alleluja lub innego śpiewu diakon usługuje kapłanowi przy nałożeniu kadzidła, gdy są okadzenia. Następnie głęboko pochyla się przed kapłanem i prosi go o błogosławieństwo, mówiąc półgłosem: *Pobłogosław mnie, ojcze*. Kapłan udziela mu błogosławieństwa, mówiąc: *Niech Pan będzie w sercu twoim* itd. Diakon wyprostowany, żegna się i odpowiada: *Amen*, po czym przed ołtarzem wykonuje głęboki ukłon, bierze księgę Ewangelii z ołtarza, jeśli jest tam złożona, i niosąc ją uniesioną nieco ku górze, udaje się na ambonę. Poprzedza go turyferarz niosący dymiącą kadzielnicę i ministranci z zapalonymi świecami. Stanąwszy na ambonie, diakon, mając złożone ręce, pozdrawia lud mówiąc: *Pan z wami*. Następnie mówi: *Słowa Ewangelii według świętego N.*, kciukiem prawej ręki czyniąc znak krzyża na księdze, a potem na swoim czole, ustach i piersiach. Okadza księgę i wygłasza Ewangelię. Na zakończenie dodaje: *Oto słowo Pańskie*, a wszyscy odpowiadają: *Chwała Tobie, Chryste*. Następnie całuje księgę na znak czci, mówiąc przy tym cicho: *Niech słowa Ewangelii* itd. i wraca do kapłana.

Kiedy diakon posługuje biskupowi, zanosí mu księgę do ucałowania albo sam ją całuje, mówiąc cicho: *Niech słowa Ewangelii* itd. Podczas bardziej uroczystych celebracji biskup, zależnie od uznania, błogosławi lud księgą Ewangelii.

Ewangeliarz można następnie zanieść na kredens albo na inne stosowne i godne miejsce.

C. Procesja z darami

W procesji tej uczestniczą wierni, przynosząc przede wszystkim chleb i wino (*dona*), które staną się Ciałem i Krwią Chrystusa. Wierni mogą przynieść również inne dary (*munera*), potrzebne wspólnocie Kościoła i zaradzające niedostatkom ubogich.

W niektórych wspólnotach praktykuje się, że wierni, którzy będą karmić się Ciałem Chrystusa sami „przygotowują” chleb do konsekracji, przekładając komunikant do puszki. Potem ci, którzy prosili kapłana o sprawowanie Mszy świętej w podanej intencji, przynoszą dary chleba i wina do ołtarza.

Procesję z darami tak opisuje *Ogólne Wprowadzenie do Mszału Rzymskiego*:

72. W czasie Ostatniej Wieczerzy Chrystus ustanowił ofiarę i ucztę paschalną, w której ofiara krzyża stale uobecnia się w Kościele, ilekroć kapłan reprezentujący Chrystusa Pana czyni to samo, co sam Pan uczynił i co polecił uczniom czynić na swoją pamiątkę.

Chrystus bowiem wziął chleb i kielich, złożył dzięki, połamał i podał swoim uczniom mówiąc: *Bierzcie, jedzcie, pijcie; to jest Ciało moje; to jest kielich Krwi mojej*. To czyńcie na moją pamiątkę. Dlatego Kościół całą celebrację Liturgii eucharystycznej ułożył z następujących części odpowiadających słowom i czynnościom Chrystusa.

73. Na początku Liturgii eucharystycznej przynosi się do ołtarza dary, które staną się Ciałem i Krwią Chrystusa.

Najpierw przygotowuje się ołtarz, czyli stół Pański, będący ośrodkiem całej Liturgii eucharystycznej; umieszcza się na nim korporał, puryfikaterz, mszał i kielich, chyba że przygotowuje się go przy kredensie.

Następnie przynosi się dary na ofiarę: godne uznania jest, jeśli wierni przynoszą chleb i wino, które przyjmuje od nich kapłan albo diakon, aby je następnie złożyć na ołtarzu. Chociaż wierni tak jak dawniej nie składają już chleba i wina przeznaczonych do liturgii ze swoich własnych darów, obrzęd przyniesienia ich do ołtarza zachowuje swoją wymowę i duchowe znaczenie.

Pożądane jest także przynoszenie przez wiernych lub zbieranie w kościele pieniędzy albo innych darów przeznaczonych na potrzeby ubogich lub kościoła; składa się je w odpowiednim miejscu obok stołu eucharystycznego.

74. Procesji z darami towarzyszy śpiew na przygotowanie darów (por. nr 37 b), który trwa przynajmniej do chwili, gdy dary zostaną złożone na ołtarzu. Zasady wykonywania tego śpiewu

są takie same, jak w odniesieniu do śpiewu na wejście (por. nr 48). Śpiew może zawsze towarzyszyć obrzędowi przygotowania darów, tak że wtedy, gdy nie ma procesji z darami.

139. Po zakończeniu modlitwy powszechnej wszyscy siadają i rozpoczyna się śpiew na przygotowanie darów (por. nr 74).

Akolita albo inny świecki ministrant umieszcza na ołtarzu korporał, puryfikaterz, kielich, palkę i mszał.

140. Jest wskazane, aby udział wiernych uwidocznił się przez złożenie czy to chleba i wina do sprawowania Eucharystii, czy też innych darów na potrzeby Kościoła i ubogich.

Dary wiernych może kapłan przyjmować przez akolitę lub innego ministranta. Chleb i wino do Eucharystii wręcza się celebransowi, który znosi je na ołtarz; pozostałe zaś dary składa się w innym odpowiednim miejscu (por. nr 73).

Więcej szczegółów dostarczają *Wskazania Episkopatu Polski po ogłoszeniu nowego wydania Ogólnego Wprowadzenia do Mszału Rzymskiego*:

29. W przygotowywaniu darów i przynoszeniu ich w procesji do ołtarza należy zachować następujące zasady:

Naczynia z chlebem i ampułki z winem i wodą należy przed Mszą świętą przygotować w odpowiednim miejscu kościoła. Wyznaczone osoby przynoszą je w czasie obrzędu przygotowania darów i wręczają kapłanowi. On je przyjmuje i przy ołtarzu przedstawia Bogu w modlitwie.

Jeśli oprócz chleba i wina niesie się także dary na potrzeby biednych lub kościoła, należy je nieść na początku procesji. Na końcu idą osoby niosące chleb i wino.

Dary pieniężne powinno się zbierać tylko w czasie przygotowania darów. Nie należy rozpoczynać zbierania wcześniej, ani też przedłużać na czas Modlitwy eucharystycznej, a więc trzeba je zakończyć przed prefacją. W niektórych przypadkach konieczne jest wyznaczenie do tej funkcji więcej osób. Tej składki nie powinien zbierać kapłan przewodniczący celebracji.

D. Procesja komunijna

Wyraża nasze kroczenie ku Chrystusowi, który jest naszą Światłością. Jest to podążanie na spotkanie z Panem, który wychodzi nam naprzeciw, aby przeżyć zjednoczenie z Nim samym, a w Nim z braćmi i siostrami.

Śpiew towarzyszący tej procesji ma wyrażać duchową wspólnotę przystępujących do stołu Pańskiego, ukazać radość serc i nadać bardziej braterski charakter procesji komunijnej.

160. Następnie kapłan bierze patenę lub puszkę i podchodzi do przyjmujących Komunię, którzy zazwyczaj zbliżają się procesjonalnie.

Nie wolno samym wiernym brać konsekrowanego Chleba ani kielicha Krwi Pańskiej, ani tym bardziej przekazywać między sobą z rąk do rąk. Wierni przyjmują Komunię świętą w postawie klęczącej lub stojącej, zgodnie z postanowieniem Konferencji Episkopatu. Jeśli przystępują do niej stojąc, zaleca się, aby przed przyjęciem Najświętszego Sakramentu wykonali należyne gesty czci, który winien być określony tym samym postanowieniem.

86. Kiedy kapłan przyjmuje Najświętszy Sakrament, rozpoczyna się śpiew na Komunię. Ma on wyrażać duchową jedność komunikujących poprzez zjednoczenie głosów, ukazywać radość serca i w pełniejszym świetle objawiać „wspólnotowy” charakter procesji zdążającej na przyjęcie Eucharystii. Śpiew trwa, dopóki Sakrament jest rozdawany wiernym. Jeśli ma być śpiewana pieśń po Komunii, śpiew na Komunię należy zakończyć wcześniej.

Trzeba zadbać o to, aby i śpiewacy mogli dogodnie przystąpić do Komunii świętej.

87. Jako śpiew na Komunię można wziąć albo antyfonę z Graduału Rzymskiego z psalmem lub samą, albo antyfonę z psalmem z Graduału zwykłego, albo inny odpowiedni śpiew zatwierdzony przez Konferencję Episkopatu. Śpiew wykonuje sama schola albo schola lub kantor z ludem.

Jeśli nie wykonuje się śpiewu, podaną w Mszale antyfonę mogą recytować wierni albo niektórzy z nich, albo lektor; w przeciwnym razie czyni to sam kapłan po przyjęciu Komunii świętej, a przed rozdawaniem jej wiernym.